

A szerkesztő lakása:

Rimaszombat, Deák Ferencz-ut. 12. sz. Ide intézendő a lap szemléni részét érdeklő minden közlemény és levelezés.

Bélyegtelen levelet nem fogadunk el.
Kéziratot nem adunk vissza.

Az előfizetés díja:

Egész évre 4 frt.
Fél évre 2 frt.
Negyedévre 1 frt.
Egyes szám ára 10 kr.

GÖMÖR-KISHONT.

VEGYES TARTALMU HETILAP.

Melléklapja: „GÖMÖR-KISHONT T. E. VÁRMEGYE HIVATALOS ÉRTESÍTŐJE.”

MEGJELENIK MINDEN CSÜTÖRTÖKÖN.

Kiadó-hivatal:

Rimaszombat, Ujváros-utca 8. szám alatt (Tóthy-féle házban)

R. Vozáry Gyula tanárnál. — Ide intézendők a kiadóhivatalt illető előfizetés, hirdetés, nyilttér és egyéb felszólalások.

A hirdetés díja:

Egy háromhasábos petitsor térfogata 6 kr.
Bé yegdíj minden beiktatás után 30 kr.

Nyilttér:

Egy sor 20 kr.

Előfizetést elfogad a „Gömör-Kishont” kiadóhivatala Rimaszombat Ujváros-utca Tóthy-féle házban, nem különben minden hazai póstahivatal. Az előfizetés legcélszerűbben posta-utalvány útján eszközölhető. — **Hirdetést** csak a kiadóhivatal vesz fel.

MÁRCZIUS 15.

Sokáig kellett küzdeni nemzetünknek, míg valahogyan átgázolta azokat a viharokat, melyek fennállását elsősorral fenyegették; a küzdelemben nem egyszer jutott örvény szélére, de a magyarok Istene örködött a nemzet felett s az utolsó lépést megakadályozá.

Háromszáz évig hordott jármót a nyakán, idegen hatalmasságok tették lábukat a nemzet testére, elakarták tiporni s megtörve önállóságát kivetkőztetve faji jellegéből, kiverve ősi alkotmányának védő bástyái mögül, idegen nemzet testébe akarták átojtani.

Nem sikerült. A hosszan tartó vihar után kiderült a nap: a szabadság fényes napja áldó sugárait pazarul ontá a nemzetre, s a testvériség magasztos érzelmé folytán a Kárpátok által körül övezett földterület lakói nemzetiségi s vallási különbség nélkül élvezték a nap melegét.

1848 márczius 15-ike nem a forradalom ünnepe, — a vér nem ömlött ki a harcmezőn, csupán hevesebben keringett. Lázba hozta ezer remény beteljesedésének gondolata, mely e napon az öröm mámorában uszó nemzetet a tettek mezejére ragadta s felszabadítván a sajtót, mint a gondolat szabadságának első tényezőjét, kinyomtá a „Talpra magyar”-t s azon eszméket, melyeket a magyar nemzet kíván.

E nap egy esep vér nélkül többet vivoti ki mint előtte háromszáz esztendő. A kérdést, melyért Dózsa György félszázezer paraszta mártír halált halt, s Boeska, Bethlen és Rákóczi vitézei Ausztria homlokán tomboltak s melyért a külföldnek bukásában is legnagyobb nemzete a nyaktilót állítá fel: a nemzeti lelkesedés egy nap alatt fejtette meg.

Igaz, hogy azután a jogért és igazságért pataként ömlött a vér. Nem mi valánk okai, — nem is mi rántottuk ki először a kardot. De a

kihívásra nemzetünknek felelni kellett s felelt is, úgy, miként egy szabadságért minden pillanatban meghalni kész nemzet felelhetett. Leverte ellenét s a mit márczius 15-én a nemzet akarata vér nélkül kimondott, kivivta a harcmezőn is s megszentelte vérével.

A megtört hatalom végre ránk hozta a muszkát. . . . Rög volt ez nagyon . . . csak apáink emlékeznek rá . . . de azok száma is naponkint gyérül, kik a világsi és aradi napoknak szemtanúi valának. . . .

E napok ma már mind a történelméi. Itéljen felettük a história minden érdeket kizáró kritikája.

Mi csak emlékezzünk!

67 óta újra él a magyar. A tizenkilenc évig tartó hosszú tél ismét mosolygó tavaszra virradt. Még nem következett be a nyár, de van okunk hinni, hogy a legkellemesebb évszakok még beláthatlan hosszú ideig fognak tartani. Addig emlékezzünk évről-évre ama nagy napra, melyen apáink nemzetünk jövője nagyságának alapját megvetették.

Egészségügy.

A számvizsgáló bizottság jelentéséből arról fog a közönség értesülni, hogy az 1890. évi folyamán betegápolási költség megtérítésére 13000 és néhány száz forint adótt ki; térítvény pedig bevétel 4300 frt. és több mint 8000 frt. marad mint követelés előírásban, míg nem rá következik a sor, hogy behajthatlanság ezimen törültesék, azzal a több mint huszezer forinttal, a mi előző évekről várokozik a hasonló sorsban részesülhetés szerencséjére.

Nem valami mosolygó tájkép.

Hanem, nagyon is érthetővé teszi a panaszt, mely ma egyik, holnap a másik társvármegyéből felhangzik — azzal a különbséggel, hogy a mi betegápolási alapunknak 20—28 ezerre menő követelése volna, számba nem véve a már eszközölt törlések még magasabb összegét, a pa-

naszkodó vármegyék betegápolási alapja 15—30 ezer forint tartozásról sohajtozik.

Az 1876. évi 14. t. cz. intézkedései, ugy látszott arra valók és alkalmasok lesznek, hogy a közegészségügynek teljes és előkelő szolgálatot tegyenek abban, hogy a helyi szükségletet kielégítvén, a közalap terhére ápolandók számát fogyasszák.

Minden más téren a dolgok logikai rendje, oly eredményre vezetne. De a tapasztalás azt mutatja, hogy az egészségügynek más a rendje, más a logikája.

A tény az, hogy a teher nagyon súlyos, és hogy súlyának terhétől menekülni nem lehet, — sőt csak könnyítésre sines kilátás.

Történetek felírások — és azt vármegyénk is megtette Sáros- és Liptóvármegyék pártolásával — azt kérelmezte a kormánytól, hogy az egészségügy államosíttassék s a közkórházi ápolás költségeinek megtérítése az országos alapra háríttassék és ez ügynek egész kezelése központosíttassék.

A vármegyéknek megmaradt az a joga — jövőre is meg fog maradni — hogy felírjanak. Ellenben a kormánynak meg van az a joga — s még inkább fenn fog tartatni a jövőre — hogy a föliratot számba ne vegye.

Az 1875. évi III. t. cz. a vármegyére róvta azt a kötelességet, hogy a területén községi illetőséggel bíró betegekért a közkórházak felmerült költségeit fizesse! Viselje terhét!

Pedig mily szép alkalom lett volna kivenni a vármegye kezéből a jótékonyosság ez intézményét, hogy a partialis érdekek sphaerájából a nagy országosba emelkedjék.

Lehetnek nehézségei annak, hogy az egészségügy ezen része országossá, központiává tétessek. Vannak azonban az ügynek magának oly kívánalmi, melyek csak egy tekintetre is ugy látszik nagyobb fontossággal volnának, hogy sem velők szemben a nehézségek latba vethetők lennének.

T Á R C Z A.**Az igazság.**

(Epizód az életből.)

Nem akartam többé hazudni; szívemből megutáltam azt. Nem illik az komoly emberhez. Hej pedig be sok oly igazságot nyeltem el, melyek már a nyelvemen voltak, hogy gyomrom ugy nézhet ki mint egy epealma! — Mert én kérem miniszteri hivatalnok vagyok. — Végre muszáj volt az ürömpohárnak ki csordalni; ma volt a napja.

Háziasszonyom behozta kávémat; mindig maga szokta behozni, mert ilyenkor lehet kissé eszeveszni s ugy lassanként Elvirára terelni a beszédet. Elvira még csak 29 éves, van még néhány természetes foga is és — bár elég rosszul — de mégis zongorázik.

Hej! azok a gonosz férfiak mellőzik — háziasszonyom szerint — manapság a háziasszony nevelt leányokat, nevezetesen ha erényesek is.

— Jó reggelt fogalmazó ur! — hangzik háziasszonyomnak édeskés, rikácsoló hangja. Már ily jókor fel van ma? No de érdemes is; nézze ezt a kalácsot, Elvira sütötte az a kedves gyermek; — meg se kellett volna ugyan mondani, ma t. i. nevem napja van, — de mivel mégis hozni akartam önnek belőle egy falatot — és mert ön aztán szörnyen kívánsi lett volna — — — hisz ön mindig oly szeretőtreméltő.

— Vigye az ördög a kalácsával együtt! — szólalt meg belőlem az igazság. Először nem vagyok szeretetőtreméltő, se kívánsi; másodsor meguntam már trécesléseit hallgatni; harmadsor megutáltam már cigória levét, kiálthatatlan Elvirájával együtt, kit erővel rám akar tuszkolni; negyedsor

— Jézus Mária! ez megőrült — kiáltá háziasszonyom és ijedve futott el.

Ezt tehát leráztam a nyakamról. A lakást az igaz felmondja, de se baj! legalább megmondtam az igazat; a kezdet tehát már megvan. A kávé kiöntöttem az udvarra a kalácsot pedig szétmorzsoltam és az ablakom előtt esiripelő vereteknek szórtam ki s egy pohár vizet felhajtván egy szivarra gyújtottam.

De reggelizni mégis csak kell. Szomszédságomban

egy kávéház volt, hol még a hivatalba menésem előtti félórai szabad időm alatt kényelmesen reggelizhetek.

— Alázatos szolgálja! Van szerenésém jó reggelt kívánni doktor ur! Mivel lehetek szerenésés szolgálhatni — hadará a mély hajlongások közt felém közeledő pincér alázatos hangon. Doktornak nézett a jámbor, mert esipető volt az orromon.

— Tartsa a száját szemtelen fecsegő! — dörgök felé. Én nem vagyok doktor ur, maga nem tartja szerenésnek ha nekem jó reggelt kívánbat és én a maga bókjaival nem törődöm — és most hozzon egy pohár habot, mert ezért fizetik magát.

— Uraságod tréfálni méltóztatik. — Igen egy esze habot — rögtön szolgálók . . .

— Eszembe sines magával tréfálni — szólék megvőten. Hát már egy kis önértet sem lakozik-e benne nyomorult, borraival után leskelődő szolgálélek s még akkor is bókol, midőn lábbal tiprom?!

A pincér nagy szemeket meresztett rám és azzal oda rohant a másik pincérhez, onnan a pincérnőhöz — és oda sug neki valamit, miből én ilyyszerű szavakat hallottam, mint „mentőtársulat, megbolondult” . . . Gyorsan odahagytam a kávéházat. Tenát már másodízben tartanak örültek, mert az igazat mondtam. Hej nehéz az emberekkel megegyezni!

A hivatalba mentem. A hivatalszolga jön elé. Nem egy szivaromat szívott el, midőn még én is ugy hazudtam, mint embertársaim.

— Jó reggelt nagyságos uram! — köszönt nyájasan. — Ó excellenziája már itt van és várja nagyságodat. Jó hangulatban van — tevé hozzá bizalmas mosolylyal.

— Mit törődöm én ő excellenziája hangulatával. Én ép oly Isten teremtménye vagyok, mint ő, — szólék és büszkén fordítottam hátat az ámuló szolgálónak. A miniszterhez mentem. A szokásos meghajlást azonban kerültem; hisz ez is hazugság. A miniszter ezen mulasztást észre sem látszott venni; valóban igen jó hangulatban volt.

— Üljön le barátom — szóló leereszkedő hangon. Memoranduma igen jól van kidolgozva s javaslatai alaposságtól és mély szakismeretről tanuskodnak. Most csak

azért hivatam, hogy személyesen helyezzek önnek egy szép jövőt kilátásba. Mert nekem mindig öröme szolgál, ha egy teljesen magára hagyott, protekció-mentes ifjút kérdem el előmenetelében segíthetek.

Ezen leereszkedő, nyájas szavak után természetesen a legmélyebb hálát és köszönetet tolmácsoló szavakat várta a miniszter, a helyett azonban csak annyit kérdék: — Mit kíván ön ezért?

Egy, a miniszter összevont szemöldökei alól rám lövöl pillantás volt a felelet:

— Nem értem önt.

— Pedig ez könnyen érthető — pattanék fel. Ön soha sem és nem is tesz valamit Isten nevében. Az osztályfőnök számár, ön pedig esaló. Ha ön gróf nem volna, ma talán az utcasarkakon cipőket tisztítana. Az emlékiratot megtagadom; ez is hazugság volt. Hazudtam, hogy kegyeibe jussak; hizelegtem mert tudtam, hogy ez önnek tetszik. De most már meguntam a hazudozást és csak igazat beszélek ezentul. Ez pedig a meztelen igazság miniszter ur!

A miniszter arcát a harag pirja borítá el, mely azonban hirtelen eltűnt és sajnálatos mosolylyal arcán megnyomta a villanyos esengő gombját. A szolga megjelent . . . én pedig tudtam, mit jelent ez egész s nyomban követtem a mély hajlongások közt távozó szolgát, oda hagyván azon palotát, melyben annyi éven át boldog meglepődéssel dolgoztam. Az utcára érve eszeveszetten, ezélnélkül szaladgáltam ide s tova, míg végre a parkban találtam magam

Átkozott egy mesterség ez az igazmondás! a hazugság, tudj Isten — háládatosabb, jövedelmezőbb. De én meg voltam elégedve magammal; pedig még sok, igen sok mondani valóm lett volna. Jaj annak, ki most utamba jő! De nini, ép itt jön egy nő ösmerősöm. Ki akartam térni utjából, hogy ne kelljen őt felismerni, de ő magához int napernyőjével. E barátságosság is eddigi hazugságaim és alszeretőtreméltőségom jutalma. Finom, „chic”-es embernek ösmer s gorombáskodásra képesnek sem tartván, bizalmasan szólit meg.

— Mi a manót mivel ön? Hisz ugy szalad el legjobb barátjai mellett is, mint egy vadoncz. Már egy hónapja, hogy Balaton-Füredről visszatértünk és minden

Ilyen az, hogy: vajjon az egészségügy állapota arányban áll-e az áldozattal, mely a ráfordított költségekből áll? Lehet-e kívánni, hogy a vármegye, melynek egészségügyi tanácsa nincs, akár csak orvosi szolgálatot valamelyes módon szabályozza? hogy gyógykezelésben a szerek másodlagos vagy utóhatásának megfigyeltetésére gondot fordítson?

Ezek a kérdések itt mellékesek.

Hanem az bizonyos és itt tárgyalható is, hogy a helyett, egy a mint van, nem megnyugtató.

Nem megnyugtató, mert mindig csak arra az osztályra nehezedik terhe, mely viseli két czimen is. Egyszer adója után, másodszor adott munkája után.

Terhelő pedig, mert soha meg nem szűnik; mert meddő marad; speculáció tárgyává nem válhatik; sem vállalati, sem társadalmi uton a kötelesség áthárítására gondolni nem lehet. De legkivált terhes meddősége és a miatt, mert az eredmény alig nyilvánul másban, mint az évi számadásokból kimutatható évi veszteségnek tetemes összegében.

A vagyonnak kötelességei vannak kétségkívül. De hát meggyeznek-e az a teherviselés egyenlőségének törvényes elvével, hogy az egyik fizesse azt, a mit a másik élvez? Élvez gyakran visszavétel képen is!

Vasut építésnél, csatornázásnál s más oly vállalatnál, mely hosszabb ideig nagyobb számú munkást foglalkoztat: az állam szerződésileg kötelezi a vállalatot arra, hogy alkalmazottai munkásai egészségéről — ideiglenes kórházak felállításával is — gondoskodjék. Az 1875 évi III. t-cz. is foglal magában kötelező rendelkezést a munkaadó irányában. Csakhogy szerződése a vállalatot feljogosítja, hogy a munkás munkabéréből vonja ki a fentartási költségek napi, heti vagy havi hányad részletét; az iparos munkaadó és eseléd tartó s a kisebb vállalat és gazdaság nem élvezi ezt a jogot mint kedvezményt sem.

A kisipart miniszteri rendelet menti fel az ápolási költségek esetenként megtérítésének kötelezettsége alól.

Nem — ellenkezőleg — ki kellett volna-e terjeszteni a vállalatok kötelességét azok jogával együtt a többi és minden czimű munkaadóra is? oly módon, hogy munkásaiktól a vármegyei közalap javára a heti vagy havi részleteket, munkásaik heti vagy havi béréből havonta, felelősség terhe alatt maga a munkaadó szolgáltatassa be.

Hogy mit nyerne ebből a megterhelt adózó? megmutatja egy kis számítás.

Feltéve, hogy a vármegye területén van tizenkétezer oly munkás a ki egész éven át munkában alkalmazva lehet, de még nem adóköteles, és tizenötezer olyan, a kinek csak a nyári hónapokban van keresete és egyenes adó fizetés kötelezettsége alól fel van mentve;

feltéve, hogy a vármegyének jogában áll, vagy megnyeri hozzá a jogosultságot, az előbbiektől egy, az utóbbiaktól pedig hetenkint fél kr. havi illetményt szedetni;

ez alapon a vármegyei betegápolási alap évenként mintegy tízezer forintot venne rendelkezés alá, és azon helyzetbe juthatna, hogy az ápolást ingyenesé tenné, a kórházi pótdó fizetésétől teljesen is megszabadulhatna; tőkét gyűjthetne azon célra, hogy egészségügyét egészen más módon rendezze, mint az most lehetséges, sőt az elv alkalmazása mellett némi módosítással, alapot szervezhetne a munkás kérdésnek a biztosítás eszközeivel valószínű megoldására.

Hogy azonban ezt elérhesse, a törvényhatóság egyelőre a fenti szerint bevezetésre kilátásba helyezett összegnek csak egyik fele részét fordítaná betegápolási alapja évi szükségletének fedezésére, a már tőkésített rész évi kamat járulékával; a másik fele részt pedig állami kölcsönkötvények vásárolására fordítva tőkésítene és ezzel hozzá járulna ahhoz, hogy állami adósságunk kamatai visszamaradjanak az áramlatból, mely azt most a határokon túl sodorja.

A számítás többi részét, az eszme méltatását a nagy közönségre bízom. X.

Pár szó szarvasmarhatenyésztésünk érdekében.

„Nyomorog az oly vidék, hol a gazdánál a lábas jószág elosenévesztett és megfogyott.“

1878. óta hova-tovább fokozódott mértékben tapasztaljuk, azt az erővel támogatást, melyvel a magas kormány ezt az ügyet felkarolja. Igyekezett bikák kiosztása, jó s a czélnak megfelelő anyag szállítása, az állategészségügy rendezése tenyészközpontok kijelölése által, a szarvasmarhatenyésztés fejlődését elősegíteni, javítani. — Tagadhatatlan, hogy a kormány s annak egyes kiváló egyénei e munkásságra nem volt eredménytelen. Azonban mint minden téren, egy szarvasmarhatenyésztésünk terén is, a legfőbb rugó, a közvetlen anyagi siker hiányzott napjainkig, s ebből magyarázható gazdáink nagy zömének idegenkedése.

Avagy minek lehet nevezni a gazdálközönség ama viselkedését, mit eléggé jellemez az a hivatalból konstátált tény, hogy a bikák beszerzésére rendeltéleg nyújtott sok kedvezmény dacára, a vármegyék fele abban nem kívánt részesülni.

Ha szarvasmarhatenyésztésünk egyenes sikere a közvetlen multban fényesebb eredményű, talán a kedvezmény megszerzése iránt is általánosabb lett volna a törekvés. De ez késlekedett napjainkig, s a gazdaemberek ezt következőleg értelmezik:

A felállított tehénzetek ott, hol a tej mint ilyen, nem értékesíthető 6—7 krral, csak szilódik, annyival is inkább, mert ha az illető tulajdonos nem egy ismert nevéű egyéniség, a szaporulat, mint tenyészanyag nem fizetetik meg megfelelő árral.

E. pont jelzésével már is terjedelmes utesztó előtt állunk kibontakozásul a szakértelem fontosságát, az egyéni ügyességet, a kereskedelmi szellemet kell előtérbe helyezni. Igen sok gazda megelégedezik arról, hogy első sorban nem a literék egységi ára döntő, hanem az egyegy tehén után előállított összes tejhozam. A ki pl. egy tehén után 1800 liter tejet fej, egyenlő körülmények közt fele árán adhatja, mint a kinek az évi átlag 900 litert teszen ki.

Ha ezek alapján a kevés tejhozamot adó tehenet kiküszöböljük, s jobb fajta lesz domináló, egy a produktum értékesítése is kedvezőbb leend.

Sokkal megokoltabb a vágó marhák értékesítését illető panasz. Tény kétségtelenül, hogy főleg vidéken, az eredmény a hús árakhoz viszonyítva, nem megfelelő. Különösen a borjúk ára nem is nevezhető értéke-

sítésnek. A hegyi lakosok előtt nem ismeretlen a 4—5 firtos borjú ár. Jogos tehát az a következtetés, hogy a gazdákat méltán megillető összeg a közvetítők s mészárosok kezébe marad.

Szerény véleményem szerint ez utóbbi rendelkezéseknek alapja abban az uralkodó szokásban rejlik, hogy az állatok eladása lábon s így bizonytalanra történik, az az annyiban nem bizonytalanra, hogy az ily módon történt eladásnál, minden számos állat mellett 10—12 firtal a gazda mindig károsodik.

Ezen pedig lehetne segíteni. Nem új eszmét akarok jelezni, csak ismétlem egy nagy nevű tanárom szavait: „vásár ismeret s vásár felügyelet“ eladásaiából: minden vásártéren marha mérleg felállítására volna kívánatos. Gyakorlatban tett tapasztalataim alapján azt esatolnám hozzá, hogy feltétlenül, kényszer utján is.

Ha ugyan e helyen kifüggesztve láthatnók az utolsó budapesti hetivásár árait, meg volna a lehetőség a kombinációra. Az árak leszorítása kevésbé volna lehetséges.

Méltán gondolkozóba ejti a megfigyelőt, hogy vajjon mi lehetett annak oka, hogy a súly szerinti eladás, hosszabb volta ellenére sem tudott szokásba jönni?

Talán nem esalódom, ha ennek okán, az előtt szokásos százalékos levonásokat említem: szarvasmarhák eladásánál levonásba hoztak 40—50%-ot s a többit folyó husárban fizették. Hasonlóképen volt a többi állatoknál, sőt még bonyolodottabbá lón a sertésekénél. Első méter-mázsánál 25%, a másodiknál 12½% és így tovább arányos levonást eszközöltek.

Az ily módon felállított kulcsok alkalmazásának módja azonban, épp oly zavart idézhetett elő a kevesebb gyakorlott a eladónál, mint eredményében okoz, a lábon való eladás.

A levonások módja azonban csak másodsorban érdeklő a gazdát, ez inkább a vevő dolga s épp ezért újabbban egyszerűsítették ezt az ügyet. Ez az egyszerűsítés pedig abban áll, hogy minden levonást mellőzve, csak a minőségre helyezik a súlyt. Budapesten a hetivásári jelentés pl. 1891. márczius 5-ről így szól:

Hízott ökör jobb	27—30	frt mázsza élő súly (kivétel)
Hízott ökör közép	23—26	frt mázsza élő súly
Ökör silány	20—22½	frt mázsza élő súly
Sveizei tehén	23—28	frt mázsza élő súly (kivétel 30)
Magyar tehén	20—26	frt mázsza élő súly
Hízott bivaly	18—21	frt mázsza élő súly
Hízott bika	22—29	frt mázsza élő súly (kivétel 32)
Márczius 3-án bornyu	30—36	kr. kiloja élő súly.
Márczius 3-án hízott ürü	18—27	kr. kiloja élő súly

Az előtt a mérleg ára is akadályt képezett: ma már e tekintetben is kedvezőbb helyzetben vagyunk.

A mázsásért befolyó összeg, pár év alatt meghozná, az arra tett kiadást. E czélnak megfelelő Fairbanks mérlegek, nem csak marhák megmérésénél, de más tekintetben is pl. sertések, juhok, stb. eladásánál oly hasznosak a gazdáknak nézve, hogy megszerzését minden életkébb forgalmu helyen méltán lehet elvárni.

Igaz, hogy nagyobb birtokosainkra ez másodrendű kérdés: a kinek egy vaggoura való eladó állatja van, az küldi fel Budapestre. S ha a fővárosban az eladás mérés nélkül eszközöltetik is, megelőzőleg alapos tájékozást nyerhetett az eladó.

Nagyobb birtokosainknak Budapest felé való vonzódása e részben teljesen megokolt. Palya Jakab 1890-ben jutalmazott pályaművében ide vonatkozólag azt mondja: a külforgalomra teljesen nagy súlyt fektetnek, holott a forgalom súlypontja ép a belforgalomra esik. — Szarvasmarha kivitelünk nem haladja meg a főváros fogyasztását (ugy vélem 1886-ig.)

Igaz, hogy e tétel a Németországba való szállítás folytán módosulni fog, mind a mellett kétségtelen, hogy fővárosunk továbbra még nevezetesebb irányító pont leend. S ha az újabbban tervezett hivatalos közeg mint eladást közvetítő szervezést nyer, ugy még a közép fölbirtokos osztály pár darab javított állatait is felkalkulhat, a nélkül, hogy személyesen oda felutazzék s kiadásokat kellene tennie, s a vidéki vásár fontossága ezekre nézve esőkken.

Ezek alapján, ha egyesekre, vagy mondjuk sokakra

nap vártuk önt, — mondá és felém nyujtá finom keztyűs kis kezét, melyet én azonban észre sem akartam venni.

— Boesánat nagysága, ön esalódik. Ön nem tartozik az én legjobb barátaim, sem én az önéi közé. — Én észrevettem közeledését, csak nem akartam arról tudomást venni, mert ön reám nézve a legközönyösebb lény a világon. Érti? ez az igaz nagysága, a legfőbb igazság.

— Az Istenért! mi történt? — Kiáltá fel a nő rémülten.

— Számtalanszor ebédeltem asztalánál és gyermekei bácsinak neveznek.

— Semmi. — válaszoltam. — Megutáltam s letettem a szeretetreméltóság undok álarczát és az igazat akarom ezentul mindenkinek az arezába mondani, akár akarja meghallgatni, akár nem, — ez az egész. Ön meghívott asztalához, mert előkelő állásom van és én elmentem, mert önnél jól lehet ékeznii, máskülönbu semmi közünk egymáshoz.

El akart szaladni, de én karjánál fogva visszatarítottam.

— Maradjon ön! — dörgék felé — hallgassa meg az igazat, ugy sem hallhatja azt minden nap. Pletyka fészkek, trécselő-gép ön, mint a többi nembelije, s miben sem különbözik a többi együgyű nembertől. A szellemes hölgy szerepét játssza, hogy ünnepeltesse magát; de vesse le csak szép ruháit és hagyja el az előkelő beszédmodort, hogy nem egy egyszerű szolgálóhoz hasonló lesz-e.

Erre a nő segélyért kiabált, mire előnyösebbnek láttam kerekét oldani. Egy ugrással a közeli bokrok között termettem és elégedetten a markomba nevettem. Ez alatt dél lett és a gyomrom halandó voltomról kezdett emlékeztetni. Önkénytelenül a szokott vendéglőbe mentem, hol már barátaim vártak reám Barátságosan köszöntének felém, míg én haragosan ültem le közéjük.

— Mi bajod barátságom? haragosak vagyunk, mi?

— Szólit meg egyik barátom, a mindig jókedvű Laezi.

— Mi közöd hozzá? — válaszolék elég gorombán.

— No, no csak szabad talán kérdezni, — véle ismét.

— Semmi kérdésed nincs hozzám! — replikáztam mérgesen. — Ugy sem érdekel téged az én hogylétem.

Ures fraízis az az egész, a melyre én válaszolni sem tartok érdemesnek.

— De az Istenért! ne gorombáskodj. Hisz csak szabad talán lehangoltságod oka után tudakozódnom. Azért vagyok barátod.

— Mi?! barátunk nevezed magad — pattanék most fel, — azért, mert együtt étkezünk és megpumpolsz, ha ép pénzem van? vagy azért, mert velem szívesen kártyázol, mivel nem indulatoskodom, mint más, ha veszték? Valójában semmi közünk egymáshoz s én ép oly közönyös vagyok előtéd, mint te előttem.

— Jó! — válaszolt az asztaltól felkelve haragosan, — a többit majd értésedre adom.

— Mi az, mi köztetek? — kérdé szerenesétlenségére egy soi-disant költő.

— Semmi, — felelék. — Csak ezentul az igazat akarom beszélni, egész gondolkozásomnak megfelelőleg, mert már meguntam a hazudozást.

— Hisz ez nagyon érdekes lehet, — szóló vígan, — ha végre meghallhatjuk az igazságot; csak ki vele barátságom!

— Félek, hogy jókora lesz örömed, — vetém oda ironikusán. — Neked is jócskán van a rováson.

— Nos, és mi?

— Hát még kérded te nyelvesavaró, izlés rontó léhűtő te, ki megkívánod, hogy rossz verseidért még megdicsérszjenek!

— Barátomnak tartottalak, — dadogá a haragtól elfojtott hangon.

— Mi?! te is barátodnak nevezel — dörgék felé, — azért, mert hazudtam mint más és rossz rimekbe szedett még rosszabb verseidet dicsértem? . . . Ha barát vagy, hallgasd meg az igazat is és szállj szembe vele.

— No már tulságig megy, — léptek közbe a többiek. — Ha czivódnai akarsz, szólj és rendelkezésedre állunk.

— Lássátok barátaim, — dörgék a haragtól szikrázó szemekkel — azt nevezitek ti barátságunk, hogy mindjárt karddal és pisztolylyal akartok nekem jönni, mert az igazat mondom; mert megmondom mindenkinek a szemébe azt a mit ti egymásnak csak a hátamegett szoktatok mondani. Ketszínűek, hazugok vagytok mindnyájan! Barátságotok csak addig tart mint a jó idő. Lemondok barátságotokról! Adieu!

Ezzel kirohantam a helyiségből, hol a lárma mindenki rémülve ugrott fel az asztal mellől, ki az utcára.

Futottam utcáról utcára cél nélkül. Egy utcasarkon nagy embergyülekezet volt, mely egy emelvényen álló szónok szavait hallgatta. Nehány pillanat alatt az emelvény közelébe furakodtam s e szavakat hallottam:

„Ti vagytok a nép; ti vagytok az ország jólétének leteleményesei, fentartói. És joggal; mert ti saját sorotok bírái vagytok — s a nép szava Isten szava! Menjünk tehát és válasszuk meg a mi emberünket a nép emberét „X. Y.“ képviselő jelölt urat.“ Harsogó, hosszantartó „éljen“ kiáltások közt szállt le az emelvényről. Egy pillanat alatt fenn termettem én.

— Halljuk! halljuk! az új szónokot — hangzék minden oldalról, s én a következő pillanatban halotti csendben beszélhettem.

— Természetesen, hallgassatok meg! — ordíték feléjük — hogy végre ti is meghalljátok az igazat s ne mindig az emelvité, undok hazugságot. Hogy mondta előbbi szédelő vezérek? A nép szava Isten szava. És ti ezt elhiszitek? Ti szegény, elvakított, jogaiban megcsontított együgyű, buta nép! Tehát igaz, hogy egy okos száz bolondot csinál. Olyasmi felett akartok határozni, melyhez annyit értetek, mint a tyúk az a—b—cz—hez, és aztán várjátok, hogy munkálkodásotok áldásos legyen. . .

— Le vele! le vele! — ordított a tömeg — de én tulharsogtam őket.

— Azt mondá szónokotok — folytattam hogy ti vagytok a nép. Az nem igaz! Egy szamarakból álló csoport vagytok; egy dologkerülő, bitang horda, mely akarmi felett lelkesül, ha a szája íze szerinti szavakat hall. . . tovább nem mondhattam. Galléromon ragadtak és kérhetlenül püfolni kezdtek. Villámgyorsasággal repültem egy karról a másikra, míg végre minden részemben lelkiismeretesen megtapogatva és néhány sebből vérezve a csoport zárt sorain kívül találtam magam. Nagy nehezen feltápázkodtam s egy félreeső helyre vonsoztam fáradt porhüvelyemet s a történetekről gondolkozni kezdtem.

Hej, nehéz, igen nehéz, az élet az igazság! Ime ez igazmondásomnak jutalma. Ehen szomjan, megsebesítve fekszem itt, remény nélkül, jajgatva . . . Barát, hivatal és lakás nélkül hagyott az igazság. . .

Ferber Albert.

nézve a vidéki vásár jelentőségéből veszíthet is némileg, általános nagy jelentősége továbbra is megmarad, főleg kis gazdáinkra és parasztsereinkre nézve. Ez utóbbiak érdeke magában elegendő ok arra, hogy a támogatás minden módját figyelembe vegyük; szerintem legegyszerűbb s leghasznosabb módja az állatoknak súlyszerinti eladásában rejlik ám.

A mérleg beszerzésre szükséges összeg 400—700 frt; előállítását nem a vásár tulajdonos vagy a bérlő részéről tartanám kívánatosnak, hanem legjobb volna, a gazdaemberek részvényesek alapján adhatnák össze.

A részvények volnának eme igaz ügy terjesztői, apostolai, és ez nagyon is szükséges.

Hiszem ugyan, hogy nem hagynák támogatás nélkül erkölcsi tekintetben a gazdasági egyesületek vezetői s az állatorvosok sem. (Folytatása követk.)

Az Iványi 48-as független érzelmű Olvasókör egy-letéhez márcz 15-ére.

Üdvözöllek nemes Olvasókör

— Honfi szívből, — ma e nagy napon,
Honnan a szép, 's nagy eszme nem halt ki,
Söt virágozik, 's tenyész szabadon!

Zászlótokra vértetükkel írva
„Függetlenség“, e magasztos elv!
De émi kell a nemzetnek arra;
'S a dicső nap egykor elközelg!

Haladásnak, és a szabadságnak
Lobogtassátok ti zászlaját;
Tanítsátok az új nemzedéket
Mégvédeni, hogy kell, a hazát!

Hogyha egykor sikra kell is szállni,
A magasztos, a nagy eszmeért;
Készek legyenek áldozni érte
Az utolsó, drága honfivért!

Kik estek a szabadságharcban
Zengjen értök e nap, honfi dal,
Bár szomorú a múltak emléke
Üres a szív, melyből az kihál!..

Nyugosznak ők — duló esaták után —
Kik elhulltak a nagy eszmeért,
De az eszme melyért véreznek;
Az nem hal meg, az örökre él!..

Hirdessétek szerte a világnak,
A szabadság magasztos tanát;
Imádságtok e szókkal kezdjétek,
Isten áld meg a magyar hazát!..

Lengyel László.

Helybeli hírek.

Meghívó. A rimaszombati egyesült prot. főgymnásium Tompa-köre 1891. márczius 15-én délután 3 órakor a főgymnásiumi torna-eszernak helyiségében hazafias ünnepélyt rendez, melynek sorrendje a következő: 1) „E szép hazában...“ férfi négyes, előadja a főgymnásiumi énekkar. — 2) Elnöki megnyitó dr. Veres Samu tanártól. — 3) „A szabadság napja“ költemény Kozma Andortól, szavallja Vinis Viktor VIII. o. t. — 4) „Petőfiné Szendrői Julia“ rajz, felolvassa Kovács László VIII. o. t. — 5) „Honvédek sirja fölött“ költemény Abrányi Emil-től, szavallja Ablonczy Pál VIII. o. t. — 6) „Járjatok be minden földet“ férfi négyes, előadja a főgymnásiumi énekkar. — 7) „Vonások az 1867-iki kiegyezésről“ felolvasás Bazovszky Lajos VIII. o. t. — 8) „Egy a sok közül“ rajz Ladányi Béla VIII. o. t.-től. — 9) „Uteza szögletén ül a csonka hős“ költemény Jókai Mórtól, szavallja Novák Béla VI. o. t. — 10) „Induló“, előadja a főgymnásiumi vonószenekar. — Ez ünnepélyre a hazafias érzelmű közönséget tisztelettel meghívja dr. Veres Samu, ö. k. elnök.

A közigazgatási bizottságnak e hó 9-én tartott rendes havi ülésében Bornemisza László megyei alispán elnökölt. Az előadókon kívül részt vettek benne: Máriaassy Andor, Szentiványi Árpád, Hevessy Bertalan, Bornemisza István, Okolicsányi Gáspár, Mihalik Dezső bizottsági tagok.

Mennyit adozunk? Állami egyenes adóban és hadmentességi díjakban befolyt megyénkben február havában 106617 frt, vagyis 17320 frttal több mint 1890. évi február havában. Követett adóban befolyt, még pedig: jog-és bélyegilletékben 16501 frt, 7661 frttal több mint 1890. évi február havában, fogyasztási adó címén 5290 frt, italmérségi adóban és illetékben 28049 frt, 1171 frttal kevesebb mint a múlt évben, a dohányjövődéknel 18586 frt. Összefoglalva ezen eredményeket, kitűnik, hogy 1891. évi február hóban 23153 frttal többet fizettünk be, mint a megelőző év február havában. Hinni akarjuk, hogy ez vagyonsodásunk emelkedésének egyik jelül tekintendő.

Közvacsora. A helybeli kaszinó tagjai márczius 15-én, vasárnap este közvacsorát tartanak; egy teríték ára 1 frt 60 kr. Az aláírók száma eddig jóval felülhaladja a százat.

Kórházi statisztika. Dr. Löcherer Tamástól, a gömörmezei kórház igazgatójától kaptunk egy érdekes táblázatot, melyben a kórház 1890-ik évi működése van feltüntetve, s számszerűen kimutatva, hogy a múlt évben a betegségek és betegek nemei szerint mennyi beteg vettett fel, gyógyult vagy halt meg. A kimutatás szerint az 1890. év folyamán a kórházban összesen 845 beteg ápolatott, kik közül december 31-éig gyógyult 576, javult 88, gyógyulatlan távozott 34, meghalt 55, további ápolás alatt maradt 92 beteg. Az ápoltak közül 5 már haldokolva szállítottatott be a kórházba.

Kettős fogor. A napokban jelentkezett Dr. Zehery István helybeli orvos rendelkezésében egy Szálnok község-beli 14 éves egészséges fiú, kinek a teljes számmal kifejlődött ép felső fogorán kívül, a felső szápadból két egymás mellett elhelyezett ép fog volt kővé, s első tekintetre egészen úgy tűnt fel, mintha fölül két sor foga lenne. Az apa azon ajánlatra, hogy ezek mint alkalmatlan kinövések kihúzásra valók, tagadólag felelt, úgy okoskodván, hogy azok csak „surjánok“, azaz a másik fog tövéből nőttek ki, és sehogy se volt meggyőzhető, hogy

a surjánok csak az erdőkben jogsultak; így csak letörtek és leköszörültetett az érdekes képzőlmény, de előbb mint ritkaság, gipsz-lenyomatban megörökítettetett.

Kaszino. A rimaszombati kaszinó igazgató-választmánya folyó hó 8-án tartott ülésében bemutattatott az új alapszabálytervezet, mely megerősítés végett a belügyminiszteriumhoz fog felterjesztetni. Új tagokul felvették: Putnoky Mór keleméri földbirtokos és Suhajk Péter törvényeszéki hivatalnok. Jövähagyatott a bérleti szerződés is, melyet a kaszinó szab. Rimaszombati városával kötött a mostani helyiségek használatára nézve. A kaszinó fizetni fog 300 frt évi bért, valamint az ezen összeg után fizeti még a házbéradót is, melyvel együtt az évi bérösszeg körülbelül 350 frtra fog rugni.

Monolog-estély. Sió Ferencz, színész és jónévi monolog előadó városunkba érkezett, s legközelebb egy előadást fog rendezni egészen újszerű műsorról, a menyinyiben műsorába felveszi a legújabb divatos monologokat (magán jeleneteket) szavaltokat vegyesen. Sió Ferencz előadásairól a napi sajtó is feltétlen elismeréssel emlékeztet meg, minek alapján ajánljuk a közönség szíves pártfogásába.

Köszönetnyilvánítás. Mind azon közel és távollevő rokonok, barátok és ismerősök, a kik feledhetetlen jó nőm halála által, az engem s családomat ért fájdalmat szíves részvétellel megosztották s a boldogult temetését jelenléttökkel megtisztelték, fogadják ugy a magam mint megszomorodott családom nevében is, elismerő köszönetem nyilvánítását. Kelt Tamásfala 1891. márczius 9. Kiszely János.

Nyugtatóványozás. Néhai Tasnádi Nagy Pálnak barátai által állított síremléke kijavítási költségeire adakoztak: Fornét Jenő, Bornemisza László, Török Bálint, Kubinyi Aladár, Szücs Károly és Stelkovits István 1—1 frtot. Ujházy Lajos, Abonyi Pál, id. Löcherer Tamás és Chlebovits József egyenkint 63 krt. — Rimaszombati, 1891. márczius 10. Stelkovits István.

Vármegyei udonságok.

Királyi adomány. A király a vigtelki ev. ref. leányegyházközönségnek iskoláépítési czélokra magánpénztárából 100 frtnyi segélyt adományozott.

Frígyes napja Ploszkón. Az ember azt hinné, hogy a jó ratkóiak örökké csak a botos-gyártáson török a fejöket, pedig hát ugy látszik, az ottani intelligentiának elég mozgalmas társadalmi élete van. Folyó hó 4-én is igen szép társaság gyűlt össze — mint nekünk írják — az egész megyében köztisztelőben és szeretetben álló Latinák Frígyes házánál Ploszkón, a vendégszerető házigazda névnappjának megünneplése végett. A vacsora alatt Heinecz Frígyes emelt szellemes toasztban poharat az ünnepelet egészségre, majd Zachar Sámuel ág. ev. lelkész éltette a Latinák testvéreket, kik anyagi és szellemi munkálkodásuk javát a közügyeknek szentelik. A nagy és díszes társaság a hajnali órákig igen derült hangulatban mulatott együtt.

Eljegyzés. Sztelhe Gerő oláhpaták-göcsi ev. lelkész jegyet váltott Szonta gh Klára kisasszonnyal, Szontagh Márton dobsinai köztisztelőben álló birtokos leányával.

Márczius 15-ike a nagyérdzei polgári és közepke-rekedelmi iskola önképző köre a vendéglő nagyertermében nyilvános díszgyűléssel ünnepeli meg márczius 15-ét. E díszgyűlés sorrendje a következő: 1. „Ima“ előadja az ifj. énekkar. — 2. „Elnöki megnyitó“, Tartja Ocskay János tanár. — 3. „Alkalmi beszéd“, elmondja Dely Béla közepke-reked. isk. tanuló. — 4. „Egyveleg magyar népdalokból“, előadja az ifj. énekkar. — 5. „A ledölt szobor“, szavallja Sturmman Rezső. — 6. „Szózat“, előadja az ifj. énekkar. — 7. „A magyar nemzethez“, szavallja Kuszi István. — 8. „Temetői hangok“, szavallja Lukovics Gábor. — 9. „Elj őseink hazája“, előadja az ifj. énekkar. — 10. „Talpra magyar“, szavallja Orosz Ernő keresk. isk. tan. — 11. „Kossuth nóta“, előadja az ifj. énekkar. — 12. „Induló“, előadja az ifj. zenekar.

Jolsvai hírek. A február 25-én megtartott takarékpénztári közgyűlésben Remenyik Ede vezérigazgató helyébe — kiről meghatottan emlékezett meg a közgyűlés — Remenyik Pál helyettes igazgatót választották meg, igazgatósági tagokul pedig: Zajacz Károlyt, Hoffmann Miksát, Victorisz Sándort, Muránszky Samut, — a felügyelő bizottságba: Czibur Emil, Bankó Jánost, Jurin Samut, Madarász Józsefet és Remenyik Edét választották. — Márczius 1-én vonultak be a honvéd újonczok mintegy 400-an, kik közül 100 Brassóba helyeztetett át. — A márczius 15-ét — mint rendszeren — társas vacsorával fogják megülni a furdóben — A husvétünnepnek közeledtével a műkedvelők a „Felhő Klári“ népszínmű betanulásába fogtak, hogy azt ünnep másodnapján előadják. Levelezőnk reméli, hogy sikerült előadás lesz, s hogy „A vereshaju“-t meg felül is fogja mulni.

Allamsegély. A vallás- és közoktatási miniszter öt egymás után következő évre a rozsnyói államilag segélyezett községi iskolának évi 1190 frtot, az oldalfalvának 253 frtot, a bánrveinek 249 frtnyi segélyt engedélyezett, míg a polonkai állami kisdudóvó költségeire évi 250 frt, a sajo-gömöri községi kisdudóvóra 150 frtnyi segély utalványoztatott ki.

A kövi-egyház tanítójárá február 8-án megválasztott Gallo János chiznyói tanító nem fogadta el a meghívást, mivel kérelmét (18 m. széna, 3 hold föld megművelése s hogy 1/2 részben természetben óhajtja a buzát s rozst) = 40 frt fizetésemelés) megtagadta az egyház. — Ily jómódu egyháznál, s most, midőn mindenhol a tanítók anyagi javát igyekeznek előmozdítani, esudálatos ez eljárás ily szerény kérelemmel szemben. Így megtörténik az, hogy a nevezett állásra, melyre mint az odavalók megjegyezték, „Bécsből is kapunk tanítót“, egész éven nem fognak kapni senkit.

Méhi községben a rom. kath. kántortanítói állásra — honnan Török Antal Szendrőbe hasonló állásra távozott — hét pályázó közül f. év és hó 3-án Bérczi Károly kecskeméti rom. kath. segédkántor egyhangulag választott meg.

Tanító választás. Pelsűczön a Fűk Adolf halálával üresedésbe jött tanítói állomásra, mely megyénkben a legjobban dotált de egyuttal legterheesebb tanítói állomások egyike Csizi Béla vályi tanító, az oldalfalvi községi tanítói állomásra pedig Csizi Pál jénei tanító, előbbinek

testvére választották meg. Utóbbi megválasztását a közgi bizottság már megerősítette.

Skeretelen ajánlati tárgyalás tartatott folyó hó 6-án a vármegyei kezelés alatt álló utvonalakra szükséges fedenyag biztosítása végett. Az egyes utvonalakra csak egy-egy vállalkozó tett ajánlatot, mely ajánlatokban az előirányzati árakkal szemben 15—20 % reáfizetést követeltek. A versenyezés tehát ki volt zárva valószínű összebészélés következtében. Az egyes vállalkozók kívánságai sem a helyi viszonyok és körülményeknek, sem a fennálló rendes fuvar és munkabérekkel, sem bármely méltányozási tekintetekkel nem voltak indokolhatók. Mivel pedig a fedenyag házi kezelés mellett is sokkal jutányosabban állítható elő, a tárgyalásra kiküldött bizottság csak a beje, jolsva-murányi és a bánrve-ózdai utvonalakra beadott és mérsékelt árleengedést tartalmazó két ajánlat elfogadását hozta javaslatba, míg a többi utvonalakon a fedenyag házi kezelés mellett beszerzése határozatott el a f. hó 9-ikén tartott közigazgatási bizottsági ülésben.

A dyphteritisz Ratkó vidékén szünőfélben van. E borzasztó betegség — mint nekünk írják — nyolcz áldozatot követelt a gyermekekből. Az újabb megbetegedési esetek már eléggé szelíd természetűek és jóindulatu lefo-lyásnak, minőlfogva remélni lehet, hogy a járvány rövid idő alatt teljesen meg fog szünni, minek érdekében Kres dr. körorvos minden lehetőt elkövet.

Kétes követelés. A m. kir. pénzügyminiszter a hetvenes évek második felében törvényhatóságunknak hit-telebe kiszolgáltatott marhalevelekért 358 frtot követel, holott az annak kifizetését nyugtákkal igazolja. A kétes követelés megvizsgálását a közigazgatási bizottság Bornemisza alispán elnöklete alatt Hevessy Bertalan és Farkas Ábrahám tagokat küldte ki.

Nyugdíjaztatás és segély. Brunon György jölési ev. tanító 130 frt évi nyugdíjösszeggel nyugdíjaztatott. — Simon Ábrahám lekenyei tanító pedig, ki 80 éves kora daezára is kénytelen szolgálni, mert tulok oruság miatt az országos tanítói nyugdíjintézet tagjai közé fel nem vétett, 40 frtnyi államsegélyt nyert a vallás- és közoktatási magyar királyi minisztertől.

A rozsnyói adóhivatali sikkasztás összegének kiderítése czéljából megvizsgáltattak az 1884—1890. évi könyvek. Ezekből megállapíthatók, hogy Kristóffy József 1884-ben 1741 frtot, 1885-ben 2269 frtot, 1890-ben 1534 frtot, összesen 5544 frtot sikkasztott el. Minthogy az első sikkasztás 1884. évi január 3-án 14 frttal követetett el, az 1882. és 1883. évi adónaplók is át fograk vizsgáltatni. Az ezen sikkasztás által okozott kár megtérítésére a sikkasztónak és 4 volt tisztársának 2702 frtnyi tisztí biztosítéka és két nyugalmazott adótiszt nyugdíjára a biztosítási végrehajtás eszközöltetett.

Vegyes hírek.

Országos dolgok. A lefolyt héten két nagyfontosságú törvényjavaslat foglalkoztatta a polttikai kecléyleket. Egyik a közigazgatás reformja, mely sok vajudás után végre mégis határozott alakban jelent meg a vasárnap lapokban. E nagyszabású reformtervezet mindenütt ropant szenzatiót keltett, mert a legtöbbben a megyék eddigi szabad önkormányzati jogának korlátozását látják benne. A másik a kisdudóvásról szóló törvényjavaslat, mely a szász és oláh püspöki kar tiltakozása daczára, diadallal ment át a főrendiház kritériumán is.

A kereskedelmi muzeum által a folyó évi május hó 15-től június hó 30-ig Budapesten rendezendő agyag-, ezement-, aszfalt- és kőipar kiállítás bejelentési határideje a folyó évi márczius hó 20-áig meghosszabbítottat.

A kereskedelmi m. kir. miniszter megengedte, hogy a Borsodmegye területéhez tartozó Sajó-Szent-Péter községben márczius 12., április 24., június 20., szeptember 29. és december 6-ára engedélyezett országos vásárok a folyó évben kivételesen márczius 9-én, április 20-án, június 15-én, szeptember 28-án és december 7-én tartassanak meg.

Melyik lapra fizessünk elő? Gazdag tartalmánál, nagy terjedelménél fogva a legolcsóbb magyar lap az „Egyetértés“, mely a múlt január hó 1-én lépett fennállásának 25-ik évébe. Ez a magyar olvasóközönség lapja. Hiteles forrásokból származó értesüléseinek gyorsasága, alaposága és sokasága, rovatainak változatossága, kitűnősége, a különböző olvasmányok gazdag tárháza tették az Egyetértést népszerűvé. Szerkesztve ugy van ez az óriási terjedelmű lap, hogy egyszerre két homlokegyenest ellenkező irodalmi czélt szolgáljon. Mert az Egyetértésben naponként megtalálja a család, a hölgyvilág a maga szépirodalmi olvasmányát a világirodalom legkitűnőbb íróinak legújabb regényeiben, talál benne tárczacikkeket legjobb íróinktól, divattudósítást Párisból stb. stb. ugy, hogy nincs szépirodalmi lap mely az „Egyetértés“nek rovataival a versenyt kiállíthatná. — S ezzel szemben ott van az „Egyetértés“nek oldalakra terjedő politikai és közgazdasági része, mely megbízhatóság, komolyság és jólétesültség tekintetben utólrétegetlennek van elismerve a magyar sajtóban. Különösen kiemelendőnek tartjuk itt, mint egyik legfőbb érdemét az Egyetértésnek, hogy az események ösmertéte körül soha semminemű tekintetek által sem hagyta magát befolyásoltatni, hanem mint teljesen független lap fölötté áll minden pártérdeknek, s csak az igazságot szolgálja. Az országgyűlési tárgyalásokról hozott s az egész sajtóban legnagyobb terjedelmű tudósításainak is mindenkor a párttekinetelen felülemelkedő részrehajlatlanság szerezte meg a közeliismerést, mely abban nyilvánul, hogy az Egyetértés olvasói között minden pártból találunk híveket. Az egyetértés gazdasági rovata elismert régi tekintélynek örvend. A magyar kereskedő s gazdaközönség, az iparos és vállalkozó nem szorul többé idegen nyelvű lapra, mert az Egyetértés kereskedelmi s tőzsdei tudósításának bőségével a többi lapok már föl sem veszik a versenyt. A kereskedő, az iparos s a mezőgazda két évtized óta tudja már, hogy az Egyetértésben megtalálja mindazt, e mire szüksége van, s e miatt az Egyetértés a társadalom eme legnépesebb rétegeiben ma már nélkülözhetetlenül vált, mint a hazai kereskedelmi-, ipari- és mezőgazdasági forgalom magyar nyelvű vezérlapja. Uzleti dolgokban az Egyetértés a legjobban informált lap Magyarországon. A rendes rovaton s a felmerülő eseményekről legnagyobb terjedelemben közölt bö tudósításokon kívül végre csak az Egyetértés 3 speciális rovatát említjük meg, melyek országos hírre tettek szert. Ezek: az Irodalom, a Tanügy és a

mezőgazdaság, melyek mindegyike egy-egy szaklapot képes pótolni. Szóval a ki olvasni valót keres és a világ folyásáról gyorsan és hitelesen akar értesülni, fizessen elő az Egyetértésre. Előfizetési ára egy hóra 1 frt 80 kr., 1/4-ed évre 5 frt, egész évre 20 frt.

Hivatalos közlemények.

A rimaszombati kir. törvényszék elnökétől.

Pályázat.

277. sz. — A vezetésem alatti rimaszombati kir. törvényszék területén levő tornallyai kir. járásbírósnál áthelyezés folytán üresedésbe jött irnoki állásra a m. kir. igazságügy miniszter ur ő nagyméltóságának 1891. évi február hó 27-én kelt 561 /I. M. E. számú rendelete folytán ezennel pályázatot nyitok.

Felhívtnak mindazok, kik ezen évi 500 frt fizetés és 100 frt lakbérrel javadalmazott állást elnyerni óhajtják, hogy életkorukat, az 1883. évi I. t. cikkben körülírt képességüket, nyelvismeretüket, és eddigi szolgálataikat igazoló okmányokkal felszerelt sajátkezűleg írt folyamodványukat ezen hirdetésnek a hivatalos lapban harmadszor megjelenésétől számított négy hét alatt, — a közszolgálatban állók hivatalfőnökeik útján, — hozzám annál inkább nyújtsák be, mert a nem szabályszerű uton vagy elkésve érkező kérvények figyelembe vételni nem fognak.

Kelt Rimaszombathban, 1891. márczius 5.

Fornét Jenő, kir. tszéki elnök.

Felelős szerkesztő: **Dr. Veres Samu.**

Kiadjaó-tuldonos: **Dr. Bernát István.**

Magán-hirdetéseik.

Pályázati hirdetmény.

Az alsó-pokorági ev. ref. egyház folyó év nyarán új templomot szándékozik építtetni.

Az építkezési feltételek a helyszínen a tanítói lakon, alólírott lakásán vagy e lap kiadó-hivatalában bővebben megtekinthetők.

Vállalkozni szándékozókat fölhívtnak, hogy pályázatukat a szükséges terv- és költségvetéssel együtt a zeherjei ev. ref. lelkészi hivatalhoz f. év és hó 26-dikáig adják be.

Zeherje 1891. márczius 10.

Konez Karoly, ev. ref. lelkész.

Meghívó.

Folyó évi márczius hó 15-én délután 3 órakor a helybeli **Gazdakör** a városház tanácstermében **közgyűlést** tart, melyre a t. tagok ezennel meghívtnak.

Tárgyai:

1. Elnöki jelentés.
2. A kör anyagi állapotának előterjesztése
3. A kör további működésének megállapítása, esetleg újból szervezése. 2—2

Hirdetmény.

A bakos-töréki közbirtokosság folyó 1891. évi **április hó 1-én** nyilvános árverésen örök áron eladja a tulajdonát képező **korcsma-épületet** a hozzá tartozó belsőséggel együtt. — Kikiáltási ár: 1500 frt.

Ugyanakkor ugyanott szintén örök áron eladja a korcsma-hoz tartozó szántó földet és rétet. — Kikiáltási ár: 1500 frt.

Az árverezni szándékozókat tartoznak a kikiáltási árnak 10%-át az árverés megkezdése előtt alólírott közbirtokossági igazgató kezéhez letenni.

Bővebb felvilágosítást a venni szándékozóknak szívesen ad addig is Bakos-Töréken.

Lehoczky György, közbirt. igazg.

Kiadó lakás.

Kossuth-utca 2. sz. és Szentpéteri-utca 1-ső sz. alatt két emeleti lakás kiadó.

Értekezhetni a tulajdonos **Samarjay Jánossal.** 2—2

Szabó Ágostonné szül. **Ragályi Sarolta** ragályi földbirtoka egymásután következő hat — vagy kilencz — évre bérbe kiadó.

Bővebb értesítést ad Budapesten (Ferencz József-rakpart) 10-ik szám.

Szabó Ágoston.

OCCASION!

Tisztelettel hozom a n. é. közönségnek szíves tudomására, hogy a helyben fennállott **GOTTFRIED-féle** üzletnek tulnyomólag **karton- és ruhaszövetekből** állott egész árukészletét megvettem s ez által raktáramban oly túltömöttség állott be, hogy ezen árukat **feltűnő olcsó árban** elárusítani határoztam.

Ezen alkalmat felhasználva a saját raktáramból is összeállítottam egy igen nagy mennyiségű — részben egész ruháknak való — nagyobbrészt azonban a legfinomabb ruhaszövet-maradékokból álló árukészletet, a melyeket szintén **feltűnő olcsó árban** szándékozik a n. é. közönség rendelkezésére bocsájtani.

Célom, hogy ezen árumennyiséget minél rövidebb idő alatt eladhassam, s ezen czélom elérésére az **árak feltűnő olcsósága** nékem elég biztosítékot nyújt.

Tekintve a tavasz közeledtét teljesen hiszem, hogy a n. é. közönség e ritkán kínálkozó alkalmat felhasználva, tömegesen fog engem b. látogatásával szerencséséltetni.

Végül van szerencsém még megemlíteni, hogy tavaszi újdonságaim nagyobbrészt már megérkeztek.

Rimaszombat, 1891. február hó 22.

Kiváló tisztelettel:

ENGEL ADOLF,

divatárkereskedő (Főter 13. sz.)

3—*

Alkalmos bevásárlás.

Paul Antal Ó-Antalvölgyi üveggyáros irtól az összes — kerti melegágyakhoz alkalmas — **tábla-üveget** megvettem, mi által üzletemben oly túltömöttség állott elő, hogy kénytelenítve vagyok e cikkekben tudadni és azt a **gyári áron alól** a t. cz. közönség rendelkezésére bocsájtani.

Egy zsokk tábla üveg ára 1 frt 10 kr.

Egy láda (5 zsokk) ára 5 frt 50 kr.

Számos megrendelést kérve, maradtam kiváló tisztelettel.

Rimaszombat, 1891. márczius 1

2—*

Haas Salamon,

üveg- és porcellán kereskedő.

Hirdetmény.

7010. sz.

A rászombati kir. tszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy **gömörmezei nép és iparbank** végrehajtónak **ifj. Csur János** alsóbalogi lakos. végrehajtást szenvedő elleni 125 frt tőkekövetelés és járulékaí iránti végrehajtási ügyében a rászombati kir. törvényszék (a rimaszécsi kir. járásbírósnál) területén levő Alsó-Balog községben fekvő az alsó-balogi 117. sz. tjkben A. I. 1—13—16 sor sz. a foglalt 1/4 urb. telekből, a 3. 2 számú házból, s az ehhez tartozó erdő és legelő illetményből, **ifj. Csur János** felében illető birtokilletőségére az árverést 1078 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az **1891. évi április hó 21-ik** napján d. e. 10 órakor Alsó-Balog községbe az ottani bíró házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozókat tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át vagyis 107 frt 80 kr. készpénzben, vagy az 1881: LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881: LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Rimaszombat, 1890. évi decz. hó 10. napján. A rimaszombati kir. tszék mint telekkönyvi hatóság.

Aldorffer, kir. törvényszéki bíró.

Vető-magvak.

Mult évben termelt 12 métermázsa kintűnően tisztított legelső rendű nagyszemű vörös lóhere mag, és 50 métermázsa tavaszi fehér bükköny mag alólírott termelő tulajdonosnál részletesen is eladó.

Rimaszombat 1891. márczius hó.

2—2

Hennyey Kálmán.

Melyik lapra fizessünk elő?

Gazdag tartalmánál, nagy terjedelménél fogva a legolesőbb magyar lap az

1—*

„EGYETÉRTÉS“

a mely az új évvel immár 25-ik évfolyamába lépett. Ez a magyar olvasó közönség lapja. Hiteles forrásokból származó **értesüléseinek** gyorsasága, alaposága és sokasága, rovatainak változatossága, kitűnősége, a különböző olvasmányok gazdag tárháza tették az „Egyetértés“t népszerűvé. Az **országgyűlési tárgyalásokról** a legrészletesebb s e mellett tárgyilagos hű tudósítást egyedül az „Egyetértés“ közöl. **Gazdasági rovata** elismert régi tekintélynek örvend. A magyar **kereskedő s gazdaközönség** nem szorul többé idegen nyelvű lapra, mert az „Egyetértés **kereskedelmi s tőzsdéi tudósításainak** bőségével s alaposágával ma már nem versenyezhet más lap. A **kereskedő, az iparos s a mezőgazda** megtalálja mindazt az „Egyetértés“ben a mire szüksége van. Változatosan szerkesztett tárczájában, **annyi regény-olvasmányt ad, mint egy lap sem.** Két három regényt közöl egyszerre, úgy, hogy egy év alatt 30—40 kötetnyi regényt, részint eredetit, részint a külföldi legjelesebb termékeket jó magyarságu fordításban kapnak az „Egyetértés“ olvasói. A ki olvasni valót keres és a **világ folyásáról gyorsan és hitelesen akar értesülni,** fizessen elő az „Egyetértés“re, melynek előfizetési ára egy hóra 1 frt 80 kr., negyedévre 5 frt s egy évre 20 frt. Az előfizetési pénzek az „Egyetértés“ kiadóhivatalába küldendők. Mutatványszámot a kiadóhivatal kívánatra egy hétig ingyen és bérmentve küld.

FLEISCHER és TÁRSA

gépgyára és vasöntője Kassán, Eperjesi-ut II. sz.

Ajánlunk a t. gazdaközönségnek a tavaszi idényre szükséges gépeket, nevezetesen: **sziárdan szerkesztett könnyű**

Sorvető és szórvavető gépeket,

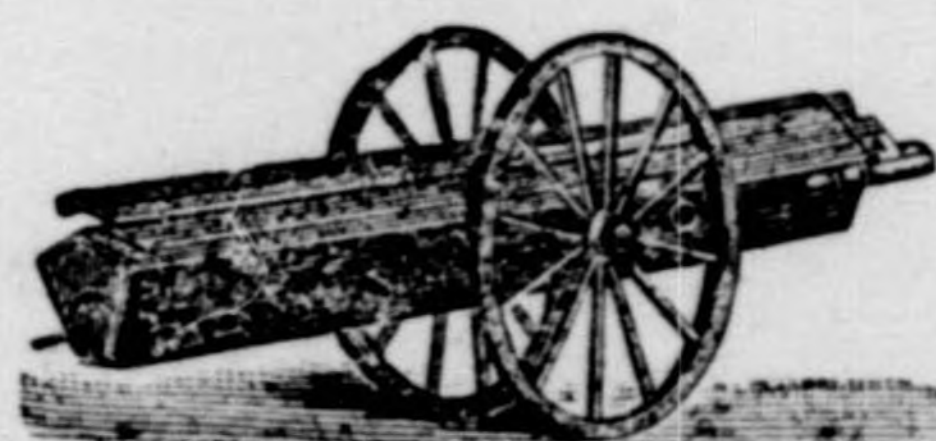
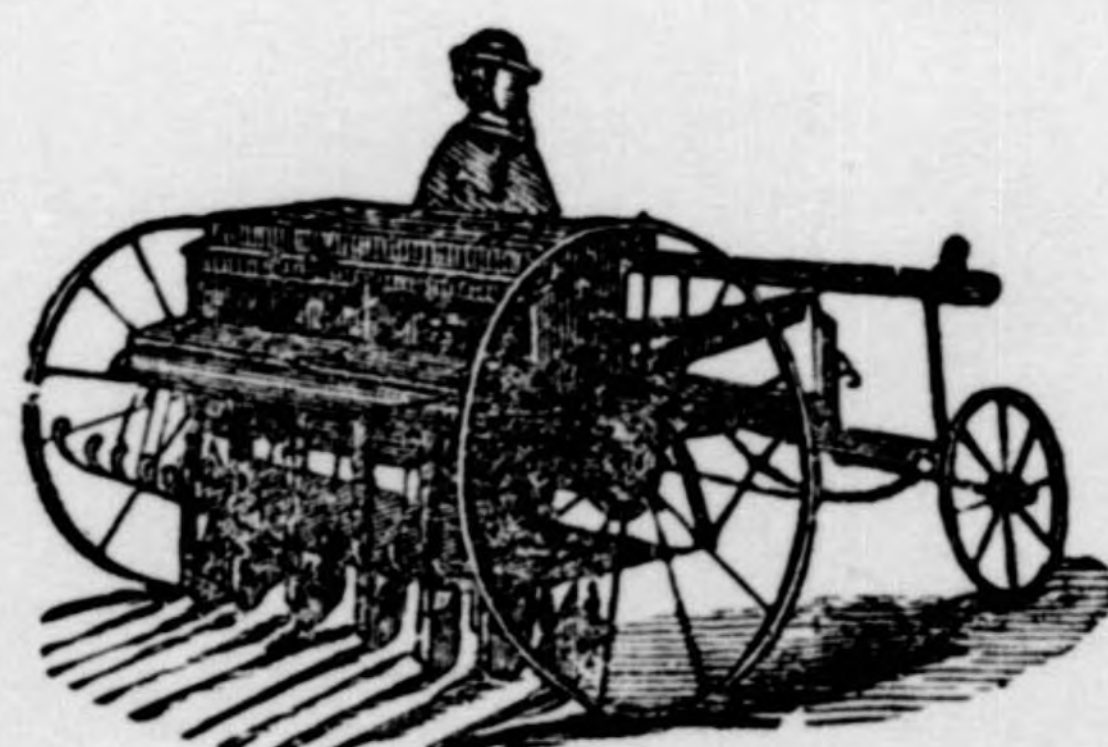
Ekeket és boronákat,

Hengereket, lókapákat, stb.

Továbbá **Backer- és magtárostákat,**

mely gvártmányainknak gépgyárunkban

aláudéan jelentékeny készletét tartjuk.

Szállítunk továbbá saját gyártmányu s legjobb szerkezetű szeszgyár- és malomberendezéseket, gőzgepeket és gőzkazánokat, házi- és egyéb szivattyukat stb. — Elhasznált gépek, különösen

gőzmozdony és gőzcséplők

pontos **átigazítását és javítását** a legjutányosabban eszközöljük

Gyártmányaink képes jegyzeket b. kívánatra ingyen és bérmentve küldük. 5—6